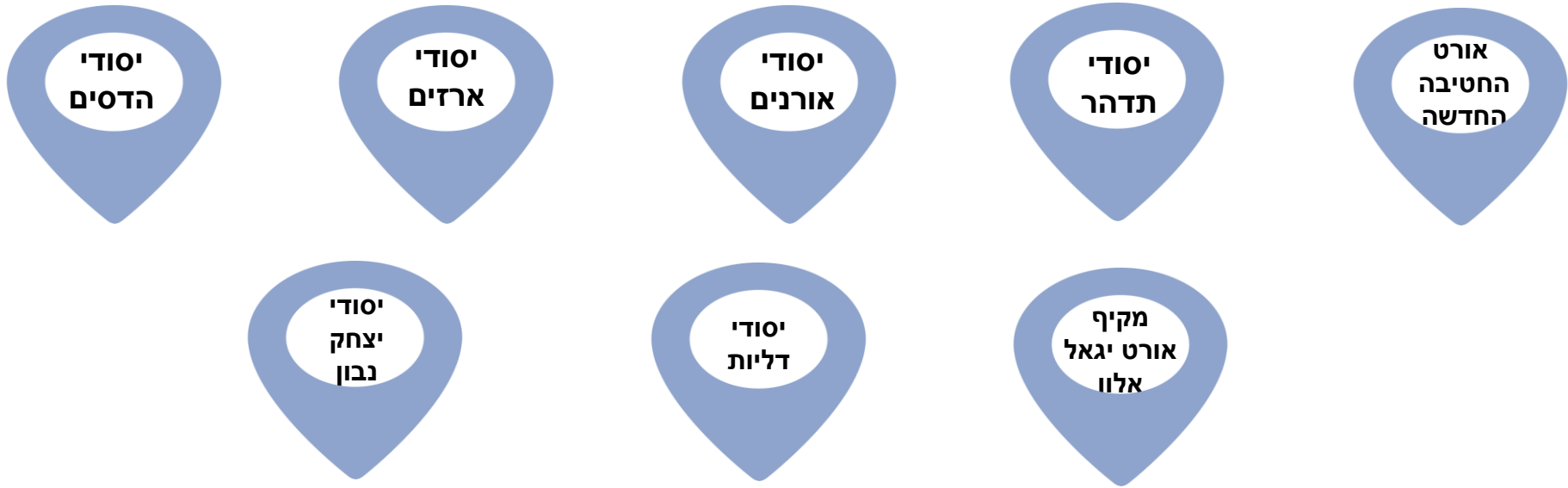

קול המודל ביוקנעם

פעילויות תשע"ט במודל חינוך ההוליסטי ביוקנעם בעיצומן!

זוהי השנה השלישית שבה מתקיימת פעילות במסגרת המודל ההוליסטי בעיר יוקנעם, עם שישה בתי ספר יסודיים, חטיבת ביניים ותיכון, סה"כ 4,063 תלמידים.

דבר מנהל מודל חינוך ההוליסטי

קולות המצה...!?

אם נהיה בשקט בליל הסדר, שקט של ריכוז, ונתמקד במצה, אילו "קולות" היא תשמיע? מה היא מנסה לומר? תחילה נשמע קולות המעיקה, ההתפוררות והגריסה, של מצה האפופה היטב ופריכה. זהו?? קצת לא הוגן. אנו משתפים את המצה בכל מה שיש לומר בליל הסדר כשהיא חשופה, ומשמשת מאזין פסיבי ודומם לעלילת שעבוד ושחרור, אכזריות, גאולה וניסים.

המצה שומעת ומקשיבה לסיפור שלנו. כמה מעניין היה אילו היינו "שומעים את המצה". אני חושב ששיחה כזאת הייתה נשמעת בערך ככה: שלום לכולם. בשבילי הסדר הזה הוא סדר מספר השנים מיציאת מצרים (כ-3750 שנה?).

נולדתי במצרים, נסעתי דרך מדבר סיני, והייתי שורש בארץ ישראל. הייתי בבית המקדש בירושלים, בארמונו של דוד המלך, בבקתת הרועים בגולן ובבית הסוחר ביפו העתיקה. ראיתי את גניה התלויים של בבל, את האקרופוליס באתונה ואת הפורום ברומא. הייתי בהרי האטלס במרוקו, באלפים השווייצריים, בערבות קטלוניה, וראיתי בתפארתה של ביזנטיון הקדומה. ראיתי את וורשה, וילנה, קייב, קראקוב, מוסקבה, ברלין, פריז, קובה, שנחאי ובומבי. ישבתי על שולחנות סדר המכוסים מפה צחורה ועמוסים כלי חרסינה משובחים וכלי כסף מעוטרים. הסתתרתי גם במרתפים אפלים בסיביליה וברצלונה, ועל לא עוול בכפי או בכף האופים אותי - רקחו עליי עלילות דם מרושעות על אפייתי. הייתי גם באושוויץ וברגן-בלזן, בירושלים הנצורה ובצפת, במחנות עבודה בסיביר ואני עדיין מסתתרת בדמשק ובטהרן. אז אפשר לומר שהסתובבתי קצת בימי חיי, ואולי אפילו למדתי משהו בכל השנים האלה."

"עקבתי אחר עלייתן ונפילתן של תרבויות ואימפריות. הייתי עדה לשינויים בסדר העולמי ובערכים חברתיים. כל אימפריה הייתה בטוחה שהיא נצחית ובלתי מנוצחת. כל פילוסופיה, כל השקפת עולם חדשה, העידה על עצמה שהיא התרופה היחידה לתחלואי העולם. מונרכיה ופיאודליזם, פאשיזם וקומוניזם, כולם צמחו כדי לבנות את החברה ולשפר את חיי האנושות. רנסנס, הומניזם וסוציאליזם, אימפריאליזם ולאומניות, פונדמנטליזם והשכלה - כל אחד מהם פרח בתורו.

אני מצה קטנה ודוממת, ראיתי את כולם חולפים ועוברים. בתקופות מסוימות חשבו כל מיני אנשים, אפילו מהעם שלי, שאני לא אשאר עוד הרבה זמן בשטח. אבל הם טעו. אני נמצאת עכשיו בניו-יורק ובפריז, בבוגוטה ובסידני, בפרגוואי ואפילו בסנט-פטרבורג. חזרתי הביתה לירושלים, לטבריה ולתל-אביב. למעשה, אני נמצאת בכל מקום."

בליל הסדר, כשתסעדו עם משפחותיכם ותאמרו "תעביר לי את המצה בבקשה", תקשיבו לה. תקשיבו, ותכבדו ותעריכו את תעוזתו ויכולתו של חג שמח לכם ולכל בני ביתכם.

דבר מנהלת אגף החינוך ד"ר סימה ניסלבאום על המודל ההוליסטי

מערכת החינוך ב'קנעם' דוגלת בהצמחת בוגרים בעלי חוסן אישי, מיומנויות וכישורים של המאה ה-21 ובמתן שוויון הזדמנויות לכולם כך שכל תלמיד ותלמידה יוכלו לממש ולהגשים עצמם. כל זאת, אנו עושים כתפיסת עולם, וכדרך חיים, הרואה את הילד באופן הוליסטי ואקולוגי של כלל המערכות העוטפות את הילדים 24/7, בחיבור מיטבי שבין הפורמאלי לבלתי פורמאלי וכן מתוך אמונה כי רלוונטיות ואותנטיות לצד מענה אישי לכל ילד/ה הם הבסיס לצמיחה והתפתחות אישיים.

המודל ההוליסטי השלים בעיר את התפיסה החינוכית והביא עמו דיוק במסד הנתונים ובשיח הפדגוגי, לצד העמקה ביסודות הקיימים בעיר- ראש עיר אשר החינוך בראש מעיניו, צוותי חינוך והוראה מצוינים ומסורים, בעלי ושותפי תפקיד מחויבים לעיר ולאורחות החיים שבה, וקהילת הורים פעילה ומעורבות.

זאת השנה הרביעית שאנו פועלים במודל, פעילות המניבה עימה תוצרים רבים:

התאמת תכניות אישיות לתלמידים על בסיס מיפויים, הרחבת משאבים לטובת אוכלוסיות יעד מגוונות, איגום משאבי הרשות וההשקעות בבתי הספר, ניטור יישובי של נוסאים / אתגרים ושיח מצמיח ומעצים וכן מידע חשוב המדייק את הדרך החינוכית-קול המורה וקול ההורה כפרמטרים משלימים לעשייה החינוכית.

אנו גאים במערכת החינוך העירונית: נתוני העיר מעידים על אחוז גבוה של זכאים לבגרות אקדמית, אחוז גבוה של בוגרנו מתגייסים לצה"ל בתפקידים משמעותיים, 0% נשירה. המודל ההוליסטי והליווי האינטנסיבי והמקצועי המהווה נדבך חיוני בהפעלתו, משביח את מערכת החינוך, מסייע למנהלות להגשים חלומות ולהוציא לפועל תכניות למען כל ילד וילדה בעיר.

קולות מהשטח

מנהלות בתי הספר ביוקנעם מדווחים על פעילות המודל:

עדה אברכהן מנהלת ביה"ס אורט יגאל אלון:"התוכנית ההוליסטית הינה פנינה בלב מערכת החינוך, פנינה משובחת בלב בית ספרנו. מס' שנים פועלת הגישה ההוליסטית בבית ספרנו והפכה לדרך חיים משובחת. אחד הנושאים המרכזיים שאנו מטפחים-תזונה וכוסר כדרך חיים." **עופרה הירש מנהלת בית חינוך דליות:**"בבית ספרנו איתרנו חוזקות ואתגרים שדורשים טיפול והתייחסות, שהובילו אותנו לעשות שימוש בתקציב המודל על מנת להעצים תלמידים דרך חוזקותיהם. המודל ההוליסטי מאפשר לנו כבית ספר לתת הזדמנויות לצמיחה עבור התלמידים." **יפעת כוכבא מנהלת בית חינוך חמ"ד הדסים:**"במודל ההוליסטי המהווה חלק מהחזון החינוכי שלנו בו אנו מטפחים מרחב בטוח המאפשר הקשבה ואמון, מתן מענה אישי ומדויק והתפתחות ייחודית לצד פיתוח כישורים חברתיים. בזכות המודל אנו מפתחים תרבות ארגונית המעודדת שיח בית ספרי פתוח ומיטבי בין הצוות והתלמידים המקדמת התפתחות ולמידה מתמדת ברמת הצוות החינוכי והתלמידים."

שושי בן יוסף מנהלת בית החינוך יצחק נבון למדעים ואמנויות:"בבית החינוך שלנו אנו מדגישים את מגוון היכולות, החוזקות והאינטליגנציות של כל ילדה וילד באמצעות קול הילדה, קול ההורה וקול המורה. זהו מיפוי המסייע לנו לדייק את המענה הלימודי, הרגשי והחברתי לו זכאי כל אדם הבא בשערנו, זוהי זכות עבורנו לסייע בהתפתחותו בעולם." **יפה אוקנין מנהלת בית חינוך אורנים:**"בשנת הלימודים תשע"ט בית חינוך אורנים בנה את סדר יומו על פי ערכי החינוך הדמוקרטי. המודל ההוליסטי נטמע באופן טבעי בתהליך, על מנת להבטיח רווחה נפשית ותפקוד מיטבי של כל תלמיד ותלמידה בבית הספר. **סופי רחום מנהלת בית חינוך תדהר:**"מודל ההוליסטי מאפשר התבוננות מעמיקה ורחבה בהיבטים רגשיים, חברתיים, התנהגותיים ולימודיים. היכולת לאתר ולראות את חוזקות התלמידים." **אורית נעום מנהלת בית חינוך ארזים:**"חזון ביה"ס מושתת על ריבוי אינטליגנציות והאמונה שבכל ילד טמונות חזקות מגוונות. המודל ההוליסטי מזמן הזדמנויות מיטביות לבטא אותן. החלטנו להרחיב את המנעד, ולאפשר לכמה שיותר תלמידים לקבל מענה ולהינות מהיתרונות הרבים של כל תכנית."

בברכה,

ד"ר סימה ניסלבאום

מנהלת אגף חינוך ביוקנעם

מתוך תוכנית "הכוכב שבי" באורט יגאל אלון

מתוך תוכנית "שירה מדוברת" בבית חינוך יצחק נבון

מתוך תוכנית "מנהיגות בשטח" בבית חינוך הדסים

שתפו אותנו

אם גם אתם פועלים ויוצרים ברוח מודל החינוך ההוליסטי נשמח אם תשתפו אותנו. שלחו אלינו לדוא"ל holistic@admin.ort.org.il רוצים לקרוא עוד על המודל? כנסו לאתר שלנו בכתובת holistic.admin.ort.org.il

תודה למנהלי בתי הספר, למחנכים, ליועצות ולצוותים-על האמון, החשיבה והיצירה המשותפים, ההשקעה והיישום המקצועי חג שמח וכשר!

מנהלי בתי הספר מדווחים מהשטח על פעילות "מודל חינוך הוליסטי" על התוכניות התערבות המופעלות ובמה התמקדו מתוך

המודל בתוך בית הספר בשנת תשע"ט

עדה אברכהן מנהלת ביה"ס אורט יגאל אלון:

רצים למרחקים ארוכים....

התוכנית ההוליסטית הינה פנינה בלב מערכת החינוך, פנינה משובחת בלב בית ספרנו.

מס' שנים פועלת הגישה ההוליסטית בבית ספרנו והפכה לדרך חיים משובחת... תודה לרשת אורט על פיתוחה.

צוות ביה"ס, התלמידים וההורים מדברים באותה שפה, נוצרה תרבות ארגונית מכילה, אוהבת, עוטפת המכירה את הכישורים

והחוזקות של כל באי הבית כמו כן גם נושאים לחיזוק.

אחד הנושאים המרכזיים שאנו מטפחים-תזונה וכושר כדרך חיים, כיאה לבי"ס שרץ למרחקים...

עופרה הירש מנהלת בית חינוך דליות:

במרכזו של מודל החינוך ההוליסטי עומדת התפיסה, הרואה קשר הדוק בין גוף, נפש, רוח וחברה. על מנת לעשות שימוש אפקטיבי

בתקציב המודל ההוליסטי שניתן לביה"ס ערכנו בשנה"ל תשע"ט מיפוי צרכים מעמיק בשלוש רמות: רמת פרט, רמת קבוצה ורמת

כיתה. את המיפוי ערכנו מחנכות כל הכיתות בשיתוף ובהנחיית מנהלת ביה"ס, היועצת ורכזת ההשתלבות. איתרנו חוזקות ואתגרים

שדורשים טיפול והתייחסות, שהובילו אותנו לעשות שימוש בתקציב המודל על מנת להעצים תלמידים דרך חוזקותיהם. **תחומי**

ההתערבות שבחרנו להפעיל בבית ספרינו בשנה זו באמצעות המודל ההוליסטי:

1. שיעורי תראפיה בתנועה לכיתות א'-ב' דגש על העצמה באמצעות מוסיקה ותנועה להנאת כל הילדים המשתתפים.

מפגשי תראפיה בבישול לקבוצת תלמידים משכבה ג' במפגשים אלו ניתן דגש לערכים חשובים כמו : איפוק, סבלנות, סובלנות,

התמדה וכל זה דרך הכנת מאכלים מיוחדים בהרכבים זוגיים וקבוצתיים.

2. שיעורי תראפיה בתנועה לכיתות א'-ב' דגש על העצמה באמצעות מוסיקה ותנועה להנאת כל הילדים המשתתפים.

3. מפגשי תראפיה בבישול לקבוצת תלמידים משכבה ג' במפגשים אלו ניתן דגש לערכים חשובים כמו : איפוק, סבלנות, סובלנות,

התמדה וכל זה דרך הכנת מאכלים מיוחדים בהרכבים זוגיים וקבוצתיים.

4. תוכנית "כיתות רוקדות" לתלמידי כיתות ה' אשר זכו ללמוד ריקודים סלונים. התכנית כללה כ- 20 מפגשים עם רקדן מקצועי

שלימדו סגנונות ריקוד מגוונים: טנגו, מרגה, רומבה ובסיום התכנית נערך נשף מרהיב בנוכחות הורים ובני משפחה. תוכנית ערכית-

חברתית בעלת ערך לפיתוח יחסי כבוד בין אדם לרעהו.

המודל ההוליסטי מאפשר לנו כבית ספר לתת הזדמנויות לצמיחה עבור התלמידים. אנו משתמשים בשפת המודל ובראיית האדם

כמכלול בשיחות הרב מקצועיות עם ההורים בבית הספר, בין מורים לתלמידים במטרה להיטיב את תחושת המיטביות של תלמידנו

בכל תחומי חייהם. אנו מודים על הצטרפות העיר יוקנעם למודל ואנו מקווים שנמשיך לשותף פעולה גם בהמשך.

יפעת כוכבא מנהלת בית חינוך חמ"ד הדסים:

במודל ההוליסטי המהווה חלק מהחזון החינוכי שלנו בו אנו מטפחים מרחב בטוח המאפשר הקשבה ואמון, מתן מענה אישי ומדויק

והתפתחות ייחודית לצד פיתוח כישורים חברתיים. אנו מאמינים במבט מתכלל על כל תלמיד בדגש על החוזקות, הכשרונות, מקורות

החוסן ומתן הזדמנות להעצמה, ביטוי אישי והגדרת הזהות היהודית- דתית.

בזכות המודל אנו מפתחים תרבות ארגונית המעודדת שיח בית ספרי פתוח ומיטבי בין הצוות והתלמידים המקדמת התפתחות ולמידה

מתמדת ברמת הצוות החינוכי והתלמידים. אנו מקיימים תהליכי עבודה דינאמיים של למידה מבוססת נתונים, הערכה משוב ובקרה

על היעדים, התהליכים ותוצרי הלמידה. אנו מעודדים את התלמידים למצוינות ולמידה משמעותית, לסקרנות וחדוות למידה, לקיחת

אחריות, יזמות ויצירתיות.

השנה, ברוח המודל, בחרנו להתמקד בארבע תכניות חדשות ושונות:

שתי תכניות לחטיבה הצעירה (כיתות א'-ג')- אשכולות חשיבה וקשיבות. שתי תכניות לחטיבה הבוגרת (כיתות ד'-ו')- מנהיגות בשטח

ופאדגורו. שלוש תכניות עוסקות בתרגול, אימון ופיתוח מיומנויות חשיבה וכישורים חברתיים דרך משחק, למידה חדשנית משולבת

טבלאטים ופעילות מנהיגות בשטח. התכנית הרביעית, מטרתה לפתח בקרב התלמידים מודעות לגוף ולרגשות שלהם, דרכי

התמודדות ושליטה עם תסכול וכעס ורגשות אחרים דרך קורס mindfulness(קשיבות).

התלמידים מספרים על ההנאה שלהם מהתכניות, הם משתפים פעולה ואף מצליחים ליישם את היעדים שהציבו לעצמם ביחד עם

המחנכים. כמו כן, הצוות החינוכי מממיע את עקרונות המודל בשגרות עבודה כמו ישיבות פדגוגיות וימי הורים ובניית תכניות עבודה.

השנה, בנוסף לקול התלמיד וההורה נוסף את קול המורה ובכך נקבל תמונה שלמה על התלמיד ועולם המבוגרים שתומך, מלטף

ועוטף אותו. תודה לכל העוסקים במלאכה. זכו התלמידים, הצוות החינוכי וההורים.

שושי בן יוסף מנהלת בית החינוך יצחק נבון למדעים ואמנויות:

בבית החינוך שלנו אנו מדגישים את מגוון היכולות, החוזקות והאינטליגנציות של כל ילדה וילד באמצעות קול הילדה, קול ההורה וקול

המורה. זהו מיפוי המסייע לנו לדייק את המענה הלימודי, הרגשי והחברתי לו זכאי כל אדם הבא בשערנו, זוהי זכות עבורינו לסייע

בהתפתחותו בעולם.

במהלך מפגשים של צוות הפרט וישיבות פדגוגיות אנו שמים לנגד עינינו את מיפוי המודל, ובכך משבצים לקבוצות פרטניות הולמות,

מעודדים ליזמות ומעורבות בוועדות מנהיגות צעירה רב-גילאיות הפועלות בבית החינוך ואף מעצבים מערכת שעות לימודית מותאמת

לפי צרכים לימודיים. התכניות החיצוניות המגוונות נותנות מענה הוליסטי ממדרגה ראשונה: בשנה זו זוכים תלמידינו בסדרת מפגשים

עם צוות התכנית "לדבר עם כלבים", החושפת את הילדים לרזי הטיפול ואילוף הכלבים ובכך מעודדת אותם להפגין עצמאות, ביטחון

עצמי ואמפתיה.

כיתות א' ו-ד' משתתפות בתכנית שפת הקשב באופן שבועי, המעודד אקלים חברתי מיטיב והתנהגות רגישה לעצמי ולזולת בעידן של

מסכים ודיבור חד ומהיר.

כיתה ה' מחדדת את כישורי השפה בשיעורי שירה מדוברת (Spoken word) בהם מובאת לידי ביטוי תפיסת עולמם של הילדים

באמצעות כתיבת שירה, ראפ, פרזזה ונאומים.

אין ספק כי שימת הדגש על רכיבי המודל ולאורם - הנגשת מגוון תחומים מעולמות תוכן ויצירה שונים מאפשרת רווחה הוליסטית לפרט

ולקבוצה, שקיומה מאפשרת תנאי למידה וצמיחה אולטימטיביים.

יפה אוקנין מנהלת בית חינוך אורנים:

בשנת הלימודים תשע"ט בית חינוך אורנים בנה את סדר ימו על פי ערכי החינוך הדמוקרטי. המודל ההוליסטי נטמע באופן טבעי

בתהליך, על מנת להבטיח רווחה נפשית ותפקוד מיטבי של כל תלמיד ותלמידה בבית הספר. המודל ההוליסטי העשיר את סל

הבחירה של התלמידים ומאפשר לנו למידה ועבודה בקבוצות קטנות והרי ידוע כי ללמידה בקבוצות קטנות יש השפעה חיובית על

אקלים והישיגים. כמו כן התאפשר לנו לעסוק בחוזקות של תלמידים כמו : שירה, מחול, אומנויות לחימה, ספורים ובכך לתת הזדמנויות

להתנסויות מגוונות המרחיבות ומפתחות את כישורי התלמידים בתחומים השונים.

סופי רחום מנהלת בית חינוך תדהר:

המודל ההוליסטי בבית ספרנו מאפשר התבוננות מעמיקה ורחבה בהיבטים רגשיים, חברתיים, התנהגותיים ולימודיים.

היכולת לאתר ולראות את חוזקות התלמידים, מאפשרת לנו למצוא פתרונות מתאימים לכל תלמיד. הן בעבודה פרטנית והן

בעבודה קבוצתית.

אורית נעוס מנהלת בית חינוך ארזים:

חזון בית חינוך שלנו מושתת על ריבוי אינטליגנציות והאמונה שבכל ילד טמונות חזקות מגוונות. המודל ההוליסטי מזמן הזדמנויות

מיטביות לבטא אותן. לאחר שבחרנו את החוזקות המתאימות לכל כיתה מתוך השאלונים שהתקבלו מהתלמידים והוריהם, החלטנו

להרחיב את המנעד, ולאפשר לכמה שיותר תלמידים לקבל מענה וליהנות מהיתרונות הרבים של כל תכנית. תפיסת העולם שלנו הינה

שכל ילד באשר הוא יכול להיתרם מתכנית ההתערבות הכיתתית.

תכנית ההג'גלינג, אשר ממנה נהנים כל תלמידי כיתות א'-ג', מזמנת תרגול תקשורת ללא מילים. תקשורת בה התנועה והקצב

מדברים. הג'גלינג מקנה לילדים כלים להתמודדות עם אתגרים, משפר את יכולת הריכוז ומשפר את הדימוי העצמי של הילד. התכנית

מאפשרת לתלמיד לתרגל ולבסס את תחושת ערך העצמי והמסוגלות וליצירת אמון של התלמידים בעצמם.

תכנית משחקי חשיבה שבה לוקחים חלק כל תלמידי כיתות ה'-ו', מאפשרת לתלמידים לתרגל מיומנויות של שיתוף פעולה, דחיית

סיפוקים, יכולת התמודדות עם הפסדים, חשיבה מחוץ לקופסא וכן תכנון ואסטרטגיות להשגת מטרות.

כיתות רוקדות המתקיימת בשכבת כיתות ד', מטמיעה את ערכי הכבוד, שיתוף הפעולה, נימוס ואלגנטיות. מחזקת את היכולת של

הילדים להביע רגשות ומחשבות באמצעות דרכים שונות וחוויות, מחזקת את הקשר הבין אישי ואת האמון אחד בשני. העצמת

התלמידים ופיתוח יכולת לקחת אחריות אישית ולהנהיג את חייהם לקראת חיים של איכות ומשמעות. חינוך ערכי וביסוס נורמות

חברתיות ומוסריות המייחסות ערך אנושי שווה לזולת, שאופות לצדק חברתי ונוהגות באחרים בכבוד, בהגינות ובהתחשבות.

מתוך תוכנית "קבוצת ריצה" באורט יגאל אלון

מתוך תוכנית "שבילים" בבית חינוך דליות

מתוך תוכנית "אשכולות חשיבה" בבית חינוך הדסים

מתוך תוכנית חדשנית משולבת אייפדים בבית חינוך הדסים

מתוך תוכנית "לדבר עם כלבים" בבית חינוך יצחק נבון

מתוך תוכנית "טיפוף גוף" בבית חינוך אורנים

מתוך תוכנית "גינה לימודית" בבית חינוך תדהר

מתוך תוכנית "כיתות רוקדות" בבית חינוך ארזים

מתוך תוכנית "ג'גלינג" בבית חינוך ארזים

שתפו אותנו

אם גם אתם פועלים ויוצרים ברוח מודל החינוך ההוליסטי נשמח אם תשתפו אותנו.

שלחו אלינו לדוא"ל holistic@admin.ort.org.il

רוצים לקרוא עוד על המודל?

כנסו לאתר שלנו בכתובת holistic.admin.ort.org.il